

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูศิลปะ เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การสัมตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตร แบบเรียน ประมวลการสอน คู่มือครู บทความเอกสาร ตำรา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศิลปศึกษา ศิลปศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และสภาพปัญหาโรงเรียนตามแนวชายแดน รวบรวมมาเป็นแนวทางในการวิจัย

2. การสัมตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูศิลปะที่ทำการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ 7 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี และ จังหวัดตราด ที่สอนในโรงเรียน

ประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา จำนวน 57 โรงเรียน จาก 10 อำเภอ ในปีการศึกษา 2537 (รายชื่อโรงเรียนปรากฏในภาคผนวก ค) ใช้แต่ละโรงเรียนส่งตัวอย่างจำนวนครูผู้สอนศิลปศึกษา โรงเรียนละ 50 % ของจำนวนครูในโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 287 คน

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาชายแดนไทย-กัมพูชา จำแนกเป็นรายอำเภอ และจังหวัด

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน
อุบลราชธานี	นาจะหลวย	1
	น้ำยืน	8
ศรีสะเกษ	กันทรลักษณ์	9
	ขุนหาญ	6
	ขุขันธ์	5
สุรินทร์	สังขระ	7
	กาบเชิง	17
	บัวเชด	4
บุรีรัมย์	บ้านกรวด	14
	ละหานทราย	15
สระแก้ว	ตาพระยา	24
	อรัญประเทศ	12
	คลองหาด	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน
จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน	12
ตราด	บ่อไร่	4
รวม 7	15	144

จากตารางที่ 1 มีโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 144 โรงเรียนในพื้นที่ 15 อำเภอ 7 จังหวัด

2. สุ่มตัวอย่างจำนวนอำเภอมาร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด 10 อำเภอ หลังจากนั้นก็สุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดนจาก 10 อำเภอ ที่สุ่มตัวอย่างได้มาร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 57 โรงเรียน เป็นตัวอย่างประชากร จะได้จำนวนตัวอย่าง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ในแต่ละอำเภอ

จังหวัด	อำเภอที่สุ่มได้ (ร้อยละ 50)	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ (ร้อยละ 50)
อุบลราชธานี	1	8	4
ศรีสะเกษ	2	15	8
สุรินทร์	2	24	12
บุรีรัมย์	1	15	8
สระแก้ว	2	36	17
จันทบุรี	1	12	6
ตราด	1	4	2
รวม	10	114	57

จากตารางที่ 2 สุ่มตัวอย่างอำเภอ (ร้อยละ 50) ได้ 10 อำเภอ โรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ (ร้อยละ 50) ได้ 57 โรงเรียน

3. เลือกครูจากโรงเรียนในข้อ 2 มาร้อยละ 50 ของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนจะเป็นผู้เลือกครูเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จะได้จำนวนครูเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 287 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรทั้งหมด

จังหวัด	อำเภอ (ร้อยละ 50)	โรงเรียน (ร้อยละ 50)	ครู (ร้อยละ 50)	
อุบลราชธานี	น้ำยืน	บ้านโนนสูง	4	
		บ้านแปดอุ่ม	2	
		บ้านจันลา	4	
		ตชด.บ้านค้อ	4	
ศีร์ษะเกษ	กันทรลักษณ์	บ้านดำน	10	
		บ้านโศกขามป้อม	3	
		บ้านภูมิพลอน	6	
		บ้านเส้าธง	5	
		ไทยรัฐวิทยา 27	6	
		ขุขันธ์	บ้านไพรพัฒนา	8
			บ้านแซร์ไพร	5
บ้านโนนสมบุรณ์	5			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ (ร้อยละ 50)	โรงเรียน (ร้อยละ 50)	ครู (ร้อยละ 50)		
สุรินทร์	บัวเชด	บ้านจรัส	9		
		กลาโหมราชเสนา 2	5		
		บ้านโือทะลัน	3		
	กาบเชิง	บ้านโนนทอง	4		
		บ้านโจรก	6		
		บ้านตาเมียง	9		
		บ้านหนองคันนา	10		
		บ้านอำปี้ล	10		
		บ้านอุโลก	5		
		บ้านนางมุด	10		
		บ้านสระทอง	10		
		บุรีรัมย์	บ้านกรวด	บ้านนิคมสายไท 12 ใต้	5
				นิคมสร้างตนเอง 4	4
นิคมสายไท 8	3				
นิคมสร้างตนเอง 5	4				
นิคมสร้างตนเอง 2	4				
บ้านสายไท 1	4				
	บ้านโคกกะชาย	4			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ (ร้อยละ 50)	โรงเรียน (ร้อยละ 50)	ครู (ร้อยละ 50)
สระแก้ว	ตาพระยา	บ้านโคกเพ็ริก	6
		บ้านมะกอก	4
		เพชรรัตนราชสุดา	3
		บ้านโคกปราสาท	4
		บ้านหนองบัวสันติสุข	3
		บ้านหนองมิ่ง	4
		บ้านทัพเยี่ยม	4
		หนองเม็ก	4
		วัดอรุณการาม	4
		บ้านหนองจาน	4
		สมาคมไลอ้อน	4
		บ้านหนองเสม็ด	4
		บ้านละลมติม	8
		อรัญประเทศ	ส.ไทยเสรีอุตสาหกรรม
	บ้านหนองไผ่		4
	บ้านโคกมะม่วง		4
	บ้านจัดสรรสามัคคี		3
	อพป. คลองน้ำใส		6
	บ้านแสนสุข		3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ (ร้อยละ 50)	โรงเรียน (ร้อยละ 50)	ครู (ร้อยละ 50)
จันทบุรี	โป่งน้ำร้อน	บ้านบันหม้อ	5
		ราษฎร์พัฒนาสามัคคี	4
		วัดผักกาด	3
		บ้านโนนดินแดง	3
		บ้านโพธิ์สาขาบ้านคลอง	6
		บ้านคลองใหญ่	4
		ตราด	บ่อไร่
บ้านมะนาว	4		
รวม	10	57	287

จากตารางที่ 3 ได้ตัวอย่างประชากรครูทั้งสิ้น 287 คน จาก 57 โรงเรียน
10 อำเภอ 7 จังหวัด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด เพื่อถามความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนวิชาศิลปศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าของคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน คือ หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา เนื้อหาวิชาศิลปศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา สื่อการสอนวิชาศิลปศึกษา และการวัดผลและการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของครูศิลปะเกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งมี 5 ด้าน คือ หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา เนื้อหาวิชาศิลปศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา สื่อการสอนวิชาศิลปศึกษา และการวัดผลและการประเมินผลรายวิชาศิลปศึกษา เป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

3.2 การตรวจพิจารณาแก้ไขความตรงตามเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาแก้ไขความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาของแต่ละข้อความ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านคือ (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก ก) คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทด้านศิลปศึกษาขึ้นไป มีผลงานและมีประสบการณ์สอนวิชาศิลปศึกษา 5 ปีขึ้นไป ตรวจพิจารณาแก้ไขความตรงตามเนื้อหาและการใช้ภาษาของแต่ละข้อความใหม่อีกครั้ง โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ท่าน

3.3 การทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว
ไปทดลองใช้กับครูศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง
ประชากร เพื่อหาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (α - coefficient) ของ ครอนบาช
(Cranbach) ซึ่งค่า
สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามชุดนี้ เท่ากับ 0.90

สูตรสัมประสิทธิ์ คือ

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

n = จำนวนข้อสอบ

$\sum S_i^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมดหรือ

กำลังของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร 2528)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปรากฏในภาคผนวก ค) ถึงสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือไปยัง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 7 จังหวัด และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 10 อำเภอ ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อขอความร่วมมือจากครุศิลป์ในการตอบแบบสอบถาม การส่งและรับคืนแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งและรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และด้วยตนเองในบางส่วน จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 287 ฉบับ ได้รับคืน 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก พบว่า แบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์
- 5.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเลือกคำตอบนำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ
- 5.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครุศิลป์เกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชามาตรวจให้คะแนน 5 ระดับตามแบบของ Likert Scale (Best, 1981) ดังนี้

5.3.1 กำหนดน้ำหนัก เป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

ต่อจากนั้น นำค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชาสถิติศึกษา มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามแต่ละข้อโดยใช้สูตร (ประกอบ กรรมสูตร, 2525)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

X แทนค่า มัชฌิมเลขคณิต

$\sum fx$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนทุกคนในกลุ่ม

N แทนค่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

S.D. แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนทุกคนในกลุ่ม

$\sum fx^2$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนกำลังสอง

N แทนค่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) มาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.56 - 5.00 ถือว่า มากที่สุด

3.56 - 4.55 ถือว่า มาก

2.56 - 3.55 ถือว่า ปานกลาง

1.56 - 2.55 ถือว่า น้อย

1.00 - 1.55 ถือว่า น้อยที่สุด

นำข้อมูลจากตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูศิลปะเกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่ แล้วเรียงลำดับความคิดเห็นตามความถี่

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบในข้อนี้}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

6. การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของครูศิลปะเกี่ยวกับการสอนวิชาศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา และข้อเสนอแนะนำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่